

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED, Szerkesztőség: Somogyi ucca 22., I. em. Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal: Kölcseykönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Lőw Lipót ucca 19. Telefon: 13-06. Távirati és levélcím: Délmagyarország Szeged

Péntek, 1935 január 25.

Ara 12 fillér

XI. évfolyam, 21. sz.

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3.20 Vidéken és Budapesten 3.60, külföldön 6.40 pengő. - Egyes szám ára hétköznapi 12, vasár- és ünnepnap 20 fill. Hirdetések felvétele tartja szerint. Mentelenk hétévi kivételével naponta reggel

Megint a muzeum

A szellemi örökségnek, amelyet néhai Klebelsberg Kuno gróf hagyott az országra, egyik erkölcsi vagyonértéke az 1929. évi XI. törvénycikk, a muzeumok, könyvtárak és egyéb közgyűjtemények törvénye. Klebelsberg Kuno, akinek volt érzéke a kulturális kérdések iránt, rendet akart teremteni ebben a kérdésben. Meg akarta akadályozni, hogy nagy nemzeti értékek meg nem felelő kezelés és őrzés hiányában elkallódjanak, vagy elpusztuljanak és véget akart vetni annak a tarthatatlan állapotnak, hogy Kisguci Illések, vagy méltóságos városi urak egyszerűen visszahányassák a földre az avar ősöknek és magyar elődöknek véletlenül előkerült maradványait, nehogy a tudományos turkálás megzavarja a kadarka és szemelt rizling termelése körül kifejtett közgazdasági tevékenységüket. Gondoskodni kívánt a törvény az ásatások rendszeres irányításáról is, nehogy szolgabírói végzéssel — amint megtörtént, — el lehessen tiltani valamelyik muzeum igazgatóját, vagy egyetem archeológusát a földnek illetéktelen turkálásától, minthogy a szóbanforgó lucernás idegen törvényhatóság területén fekszik.

A törvény tehát megvolt, de nem élt, mert nem volt végrehajtási utasítása. Mintha a véletlenek sajátságos találkozása hozta volna magával, most jelent meg a végrehajtási utasítás, éppen abban az időben, mikor a szegedi muzeum, a budapesti muzeumok után az országnak egyik legjelentősebb közgyűjteménye, tárgyi és személyi tekintetben egyaránt várja jövőjének új megalapozását. Mintha ez a végrehajtási utasítás, amely csak három napos multra tekinthet vissza, memento akarna lenni Szeged város számára, hogy ne hanyagolja el, hanem igyekezzék kihasználni a tiszaparti házban összegyűjtött nagy értékeket, a tudományos és idegenforgalmi célok szolgálatában egyaránt.

Hogy miért van éppen most ideje a muzeum kérdése rendezésének, azt a mult héten a leghivatottabb szakértők nyilatkozatainak felsorakoztatásával bizonyítottuk. De utaltunk arra is, hogy szegedi tartózkodása alkalmával Tormay Géza államtitkár, az idegenforgalmi ügyek legfőbb intézője a kereskedelemügyi minisztériumban, kijelentette Szeged város polgármesterének, hogy amennyiben a város indokolt előterjesztésben kéri az állam segítségét a szűknek bizonyult kulturpalota kibővítéséhez, az idegenforgalmi szempontból a legmelegebben fogja támogatni. Lehetetlen ugyanis, hogy éveknek szerencsével párosult munkájával ássanak ki páratlan értékeket a földből, csak azért, hogy ismét ládákban temessék el őket egy újabb feltámadásig. Mintha csak ezt huzná alá a most megjelent végrehajtási utasítás, amely tudományos értékű gyűjteményi anyag elhelyezésére szolgáló épületek emeléséhez, átalakításához és berendezéséhez lehetővé teszi a rendkívüli államsegély folyósítását.

Ha valahol fennforog tudományos, kulturális és idegenforgalmi szempontból ennek a rendkívüli államsegélynek szükségessége és indokoltsága, úgy a szegedi muzeumot bizonyára első helyen és első sorban illeti meg. De telentekezni kell érte. Ezért kell

napirendre tűzni minél sürgősebben a muzeum kérdését és foglalkozni kell vele, nehogy az Ambrozovics-gyűjtemény sorsa ismétlődjek meg, amely megillette volna Szegedet, de elvitték a város orra elől. És foglalkozni kell a muzeum problémájával és rendezni kell a személyi kérdéseket még másért is. A végrehajtási utasítás intézkedik a gyűjtési területek beosztásáról és kimondja, hogy a muzeumok tanácsa szabályzatot tartozik készíteni, hogy az egyes muzeumok és közgyűjtemények kutatásai és ásatásai mely területekre terjednek ki. Igen helyesen az utasításban az az elv van lefektetve, hogy a területeket nem törvényhatósági határok, hanem a településföldrajzi és kulturális összetartozandóság szerint kell kö-

rülhatárolni. Kivétel a magyar nemzeti muzeum, amely az egész országban mindenütt gyűjthet és ásathat.

A végrehajtási utasítást követni fogja ennek a működési területet körülhatároló szabályzatnak az elkészítése. Ez nem olyan kérdés, mint a választói névjegyzék elkészítése, amit rá lehet bízni a főjegyzői hivatal irnokaira és díjnokaira. Ebbe bele kell szólni az intézmény felelős vezetőjének, akinek emberi számítás szerint évtizedes programot kell felállítani a vezetése alá kerülő muzeum számára. Mert ha ezt elmulasztjuk, nagyon könnyen megtörténhetik, hogy többé a szegedi muzeum igazgatója nem mehet ki Kunágotára, vagy a tápéi határba, mert ott már más intézmény veszi át az impériumot a csontvázak temetői fölött.

Mussolini teljesen kicserélte kormányát

Róma is új kormányzót kapott

Róma, január 24. Az olasz kormány valamennyi tagja Mussolini kivételével ma benyújtotta lemondását. A miniszterelnök előterjesztésére a király elfogadta Jung pénzügyminiszter, Ercole nemzetnevelésügyi miniszter, Acorbo földművelésügyi miniszter, Di Crollalanza közmunkaügyi miniszter, Puppini közlekedésügyi miniszter és De Francisci igazságügyminiszter lemondását.

Ugyancsak a mai napon megjelent a király rendelete, aki a miniszterelnök előterjesztésére Thaon di Revel Pál szenátort, Torino polgármesterét pénzügyminiszterré, Devecchi di Val Cismon volt szentszéki államtitkárt

földművelésügyi miniszterré, Razza képviselőt, a munkaadók szövetségének elnökét közmunkaügyi miniszterré, Bonni képviselőt, a munkavállalók szövetségének elnökét közlekedésügyi miniszterré, Solmi eddigi nemzetnevelési államtitkárt igazságügyminiszterré nevezte ki.

A király Mussolini előterjesztésére elfogadta Buon Compagni herceg, szenátor lemondását Róma kormányzói tisztéről és hat éven át teljesített kiváló szolgálataiért egyúttal államminiszterré nevezte ki.

Róma új kormányzója Bottai volt korpórációs miniszter lesz.

A választójogi tanácskozások eddigi egyetlen konkrétuma: a titkosság

Gömbös miniszterelnök szolnoki beszéde nem elégítette ki a várakozásokat

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Gömbös szolnoki beszéde elé a politikai közvélemény fokozott érdeklődéssel tekintett, mert a miniszterelnök környezetéből olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a beszéd úgy kült, mint belpolitikai szempontból szenzációs kijelentéseket fog tartalmazni. Ennek ellenére a beszéd nem elégítette ki a közvéleményt, sőt még kormánypárti körök szerint is csalódást okozott. Gömbös óvakodott minden határozott állásfoglalástól és nem tartalmazta beszéde azokat a megállapításokat sem, amelyeket vártak tőle. Politikai körökben kíváncsian tárgyalták, hogy mi lehetett ennek az oka. Egyesek szerint a szolnoki beszédet erősen befolyásolták az utóbbi napok belpolitikai eseményei, nevezetesen a választójogi reform körül megindult tanácskozások. Ugy tudják, hogy a pártvezetőségi megbeszélések nem voltak mentesek az izgalmaktól, sőt egyes hírek szerint Bethlen igen határozott formában szögezte le álláspontját. Az eddigi tanácskozások után sincs egyetlen konkrétum sem,

legfeljebb az, hogy a szavazásnak titkosnak kell lennie. Ezenfelül egyetlen pontban sincs végleges megjegyzés, sőt a jelek azt mutatják, hogy Gömbös kénytelen lesz deferálni Bethlen felfogásának, bár még maga Bethlen sem szögezte le álláspontját a részletek tekintetében.

Politikai körökben sokat beszélnek arról is, hogy Bethlen az értekezleten tanusított magatartásán kívül is igen konkrét formában lépett a politikai aktivitás terére. Állítólag szerdán este beható tanácskozást folytatott az egységes párt kilenc előkelő tagjával, akikkel részletesen megvitatta a helyzetet. Azt is tudják, hogy a közeli napokban kihallgatáson jelenik meg a kormányzó, akinek részletes tájékoztatást nyújt a kül- és belpolitikai felfogásáról. Bethlen környezetében azt is hangoztatják, hogy Bethlen határozott formában foglalt állást Eckhardt választójogi elgondolásaival szemben és általában a gazdák és a kormánypárt szorosabb kapcsolata ellen. Politikai körökben a kisgazdapárt és a kormánypárt társu-